

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00. — Za Ameriko in inozemstvo K 20. Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, parnikov in poštah zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglašal in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

P. n. naročnikom.

Vse one naročnike, ki se našemu zadnjemu vabilu niso še odzvali, prosimo nujno, naj nakažejo zaostalo naročnino od 1. septembra t. l. dalje vsaj do konca t. l.

Upravištvo hoče napraviti v tem oziru red. Listi morejo izhajati le s točno plačano naročnino.

Radi tega prosimo, da se naš poziv upošteva.

Upravištvo »Soče«.

Gorica, dne 30/11 1912.

Dva meseca potekata, kar je Črnagora napovedala Turčiji vojno in jo tudi pričela. Odtlej so kakor v kaleidoskopu šli veliki dogodki mimo nas. Lozengrad, Lüle Burgas, Skoplje, Bitolj. To so imena, ki bodo v zgodovini Jugoslovance ostala. Turčija je prenehala, vsaj tista Turčija, kakor smo si jo predstavljali doslej, veličanska, neizprosna, zatiralka. Ni je več, in na njeno mesto so stopile sveže mlade jugoslovanske države, ki bodo odslej naši važnejši sosedje na jugovzhodu, nego so bili doslej. Avstrijski Jugoslovanci so dobili v njih sosedo in brata, ki je za nje zlasti gospodarsko in kulturno posebnega pomena. Saj se nam povrh drugega odpira tam dežela, ki nam nudi čisto drugih možnosti, nego nam jih je nudila doslej Amerika, dasi smo žalibog kar drli v njo...

Toda v teh dveh mesecih, zlasti pa v zadnjih tednih, so avstrijski narodi pretrpeli mnogo strahu in mnogo gnjeva. Dočim se namreč Bulgarija in Turčija približujeta miru, je v poslednjih dneh kazalo, da pride do vojne med Avstrijo in Srbijo. Mirno lahko rečemo, da bi bila taka vojna zločinska, in da bi bila Avstrija edina kriva te vojne. To se pravi, ne Avstrija kot taka. Toda neka klika, ki je na krmilu. Že dolgo časa smo čutili, da imamo tako kliko; Jugoslovanci si niso mogli priporiti svojih pravic, v državnem zboru in v deželni zborih, v upravi in povsod smo bili zapostavljeni. Nepotrđitev Hribarja za ljubljanskega župana je tudi v zvezi s temi

poizkusi zavezati nam jezik in preprečiti naše stremenje po lepši narodovi bodočnosti. Isto, kar se je godilo pred 4 leti z Ljubljano, se godi sedaj z Dalmacijo...

Pro zmagani jugoslovanski orzav je postalo jasno, da so sedaj tudi avstrijski Jugoslovanci ojačani. Takoj se je pokazala reakcija. Nemci so se takoj spoprijaznili z Mađjari ter jim kaditi, češ, oni so državo vzdržujoci narod, Mađjari pa prav tako Nemcem. In lepo sliko smo zagledali: Tisti Mađjari, katerih ideal je leto 1848 in revolucija proti Habsburgu, in tisti Nemci, ki bi najraje videli, da postane Avstrija zvezna država Nemčije pod hohencolernskim žezlom ali pa, dokler se to ne bi dalo doseči, vsaj z Nemčijo carinsko zvezana, so naenkrat videli potrebo »vzdržati« Avstrijo in sicer na ta način, da še bolj pritisnejo Jugoslovane ob tla, da napovejo Srbiji vojno in jo morda tudi anektirajo... Toda v zadnjem hipu so si premislili, ker je bilo grozdje prekislilo. Danes se govori in piše, da ni krize več. Pa zakaj ne? Naši vodilni krogi so to krizo iskali in bi jo še sedaj radi zavlekli kolikor mogoče, toda vojne menda ne bo, ker je Nemčija odsvetovala in odrekla svojo pomoč. Prevelika bi bila gospodarska škoda in te se Nemčija boji. Mi pa, ki nimamo denarja ne za ceste, ne za železnice, ne za vseučilišča, ne za obrtne in kmečke šole, ne za dobro socialno zavarovanje, itd., imamo pa denarja polne blagajne za kakšno drugo stvar, ki se vkljub pomirjenju še vedno nadaljuje, kakor je povedal danes v državnem zboru min. predsednik grof Stürgkh.

Protijugoslovanska kampanja, ki so jo naperili proti nam nemško-mađjarski vladni krogi, ni le izredno škodljiva avstrijskemu gospodarstvu (kajti balkanske države se bodo znale osvetiti Avstriji za njeno nemško-mađjarsko politiko), ampak je tudi notranjepolitično škodljiva. Kajti ni dvoma, da se mora prej ali slej pričeti boj na nož z dualizmom, ki mora pasti prej ali slej. Najprvo priliko imamo vsak dan v državnem zboru, skrbeti bo pa treba za ugodno rešitev te naše življenske zahteve

posebno tudi l. 1917, ko bomo obnavljali svoje pogodbe z Mađjari... Nekaj je že danes potrebno: Uvidimo, da se morajo vse jugoslovanske napredne stranke sklopiti v jedno enotno in dobro organizirano stranko, in da se mora najti modus za skupno nastopanje z vsemi ostalimi ne le jugoslovanskimi, ampak sploh slovanskimi strankami v Avstriji. Obnašanje avstrijske vladne klike v tej krizi, lehkomišelnostno igranje z vsem, kar je narodom najsvetejšega in pa s celim narodnim in državnim gospodarstvom, tega avstrijskim uradnim veleizdajnikom ne odpustimo!

K.

Vodovodno vprašanje v Gorici.

II.

Poglejmo malce nazaj! — V letu 1902. je bil v mestni službi v Gorici inženir Bresadola. Ta mestni inženir je bil iniciativen mož. Videl je mnoge nedostatke v Gorici in videl, kako nujno potrebuje mesto dobre pitne vode. Zato se je lotil z energijo in dobro voljo vodovodnega vprašanja, preštudiral to vprašanje in napisal brošuro o njem.

V tej brošuri je v glavnem povedano to-le:

Gorica leži v srednji višini 80—90 m nad morjem; vodo dobiva iz Kromberških studencev, ki se nahajajo v višini 274 do 330 m; razpeljani so po mestu v ceveh v dolžini 8½ km. Ti studenci dajejo 400—2000 m³ vode.

Daljno potrebno vodo dobiva mesto iz Stračice, razpeljano po mestu približno na 7 km dolžine.

Bresadola se je oziral na studence v bližnji in daljni okolici goriški, kakor Čepovan, Volče, Tribuša, Lisjaki, Vrtojba, Hubelj, Vipavica itd., ali vse te je izključil ali radi premale količine vode ali radi

prevelike daljave studencev in prevelikih stroškov za napeljavno vodovoda. Istotako je izključil dobavo vode iz Soče, ker je po njegovi sodbi zanesljiva filtracija vode iz rek še vedno kolikor toliko dvomljivo vprašanje.

Na to pa se je baval inženir Bresadola obširno z Mrzlekom.

Studenci Mrzleka dajejo 20.000—40.000 m³ prav dobre pitne vode na dan. Ta voda je zbirak studencev izpod Sv. Gore in daljnega gorovja; le ta nedostatek se navaja, da je včasih, nekaj dni v letu, kalna.

Potem se je baval Bresadola še s talno vodo v kotlini Goriške doline, ki naj bi služila mestu v skrajni sili kot pitna voda, ako bi se morda Mrzlek le ne mogel spoznati za povsem porabljen za vodovod mesta goriškega.

Po tem pregledu vodnih razmer je nasvetoval za Gorico sestavo vodovoda takole:

Kromberški studenci naj se pomnožijo še s studencem, katerega prepusti mestu grof Coronini-Cronberg; ti studenci se napeljejo po novih ceveh v rezervoar za 3000 m³, katerega si misli na Rafutu v koti 150 m morske višine. Od tukaj bi se razdeljevala voda po novem cevnom omrežju po mestu v dolžini cevi 36.000 m z medsebojno cirkulacijo. Novo omrežje ima biti preskrbljeno s 25 javnimi vodnjaki in 300 hidranti.

To delo ima biti izvršeno do konca leta 1903.

Gledé Mrzleka je predlagal, naj se med tem časom preskusi Mrzlek z napravo vodnjaka v galeriji (100 m dolga), ako ima zanesljivo čisto pitno vodo. Ako se to izkaže, potem naj se v letu 1904. izdelajo tehnične priprave za jemanje vode in položijo naj se cevi do skupnega rezervoarja na Rafutu, kjer se iz Mrzleka dvignjena voda združi ob potrebi z vodo iz Kromberga ter odvaža v mesto.

Troškov je preračunal inženir Bresadola za omrežje 36 km 1.100.000 kron.

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

I.

»Manjička, ali je še daleč?« je vprašala Zinajida Petrovna, zroč na polja, razprostrirajoča se na široko na vse strani; tam je bilo žito že davno požeto in pospravljeno.

»Ne vem, mama,« je odgovorilo dekle čemerno, namršilo obrvi in gledalo venomer nepremično v kočijažev hrbet, kakor da je v teh ploščatih plečih, oblečenih v slabi srajci s širokimi, znojnimi madeži, brala razrešitev vsega onega, kar se ji je zvalilo na glavo tako hitro in nepričakovano te zadnje dni.

Poljem pa, se je zdelo, ni nikjer ne konca, ne kraja. Odspređaj, odzadaj, na levi in na desni strani — polja, sama polja. Tako že celi dve uri; ni videti ne vasi, ne pristave, niti vsaj kakšne revne kočice. Vse je mrtvo; vse, kar je še pred nedavnim slikovito oživilo ravnilo, sprva z zelenjem brezštevilnih žitnih njiv, potem z zlatim klasjem dozorelih žit, a nato s čudno zgradbo v naglici zloženih stogov, vse le že pospravljeno domov, in

ravnina leži puščobna in prazna. Le tam na obzorju temni majhna sivkasta lisa. To je čreda ovac; nedaleč od njih stoji, nepremično kakor spomenik, pastir z dolgo palico, zakrivljeno na koncu v kljukko.

Južno sonce pa je žarelo z jasnega neba in pripekalo tako zelo, — dasi je bilo že ob koncu septembra, — da je bilo kočijažu vroče v platneni srajci, in je bilo njegovo ubogo kljuse že vse mokro. A kočijaž je navzlic temu pazno poslušal razgovor svojih sopotnic in mislil, da mora razjasniti, česar onidve nista mogli dognati.

»Zdaj že ni več tako daleč!« je spregovoril s tolažečim glasom, »že več kakor pol pota smo prevozili...«

»Koliko pa je vsega?« je vprašala Zinajida Petrovna s tistim obupanim glasom, s katerim je zadnje dni izražala vse misli.

»Kdo pa ve! Ljudje pravijo, da je okoli štirideset vrst, a jaz mislim, da to ni res. Saj je še nihče ni meril... No, morda je tudi res, kdo ve! Mi zase pa tako računamo: tu je vodnjak in nad njem vedro. Ako si torej prišel do tega vodnjaka, tedaj veš, da je pol pota za teboj. Tako mi računamo...«

»Torej še tri ure takega ropotanja!« je pomislila Zinajida Petrovna.

Bila je vsa v črnem. Atlasna obleka se je tesno prilegala polnemu telesu, ki je bilo, kakor se je zdelo, dobro negovano in ni poznalo pomanjkanja. Glavo ji je pokrival čipkast gosposki klobuk z dolgimi trakovi, ki so živahno vihrali v vetru. Njen obraz je bil temnorjave polti, z ostrimi črtami, tak, kakor se jih vidi mnogo in se jih pozabi takoj, izmed tistih, ki se zde v mladosti zanimivi in očarujoči, tekem let pa dobivajo nesimpatičen, zoprn izraz. Zdaj pa je izražal neko tesnobo in otrplo žalost, pomešano z globokim nedomnevanjem. Velike, temne nekako čudno mirne oči kakor da so govorile: »To je strašno! To je nečloveško! Kako se je vendar to zgodilo? Zakaj? Čemu? Ni mogoče razjasniti!«

Čudno je bilo, da je zraven te ženske, na kateri je izražal obraz in obleka globoko žalost, sedelo dekle, ki jo je nazivalo mater, na obleki pa ni imelo niti najmanjšega znamenja žalosti. Vitka in tenka, temnikaste polti kakor mati, toda povsem drugačnega tipa, se je držala ravno in je gledala mračno, skoro osorno; namršila je bila obrvi in vzbočila oči, v katerih je gorela preje besnost kakor žalost. Rumen slamič z malim šopkom pišane cvetja, siva mantilja, izpod katere je gledala njava, volnena jopica, to je bila njena obleka.

Ves prostor na širokem kmetiskem vozu je bil poln škatelj in zavojev. Na en zavoj se je naslonil voznik zelo nerodno s komolcem leve roke in zdajpazdaj zagodrnjal na svoje kljuse, ki se pa niti najmanj ni brigalo za to vzpodbujanje, temveč je svoj pot počasi prestavljalo noge po prašni cesti. Zinajida Petrovna je parkrat odneknila zavoj od njega, toda voznik ni razumel tega opomina; potegnil je zopet zavoj k sebi in se še krepkeje naslonil nanj, ker mu je bilo tako udobneje.

»Moj Bog, kakšna neotesanost in nespodobnost!« je mislila Zinajida Petrovna obupno. »In kaj šele bo? Ah, kaj šele bo! In kako se je vse to zgodilo? In zakaj?«

In njene misli so šle zopet, gotovo že stotič, isto logično pot in se zapletle in zamotale, kakor vselej, pri nerazrešenem in nerazrešljivem vprašanju: kako se je to zgodilo in zakaj? Zavedala se je samo jednega: da si stojita v njeni duši dve grozotni pošasti nasproti s togotno-preteče se režečimi zobmi — sramota preteklosti, nepričakovana, nenađna sramota in strah pred bodočnostjo. Ti dve pošasti kakor da se pripravata in hočeta požreti druga drugo zaradi tega, da dobi ena izmed njihju ostanek njenega življenja, da ga razgrize v prah, stepta in uniči.

(Pride še.)

V svoji brošuri je podal na koncu gorak apel na mestni svet in zraven zapisal svarilo: »mal si pente chi tardi si pente.«

Tako je bilo leta 1902; torej pred 11 leti. Takrat se je sodilo, da bo morda vendarle kaj z vodovodom za Gorico, da dobi naše mesto potreben vodovod, stali smo pred novo železnico, ki naj bi prinesla s tujskim prometom Gorici novih dohodkov ter bi se vzdignila kot klimatično zdravilišče, ki v prvi vrsti potrebuje dobro pitno vodo.

Takrat se je tudi reklo, da je zadnji čas, da pridemo do vodovoda, ker v 33 letih dotle so stala pripravljala dela, kakor je sodilo meščanstvo na sploh, že ogromne svote; govorilo se je že o 200.000 kronah.

Dotle so bili predloženi razni načrti mestnemu svetu v pretres. Take študije iz okolice so predložili: Schivitz v letu 1867., Claricini 1870., Vicentini 1870 do 1872., Miler 1871., Taramelli 1876., Cecconi 1885., Katzenschlager 1885., Comelli 1886., Smrecker 1891., Hoernes 1896., Ducati 1898., Rumpel 1898., Joss 1898., Rizani 1898., Oelwein 1899., Tschobull 1899 do 1901; slednjič Bresadola 1902.

Torej obilo študij, obilo načrtov. Staršinstvo mesta Goriskega je te načrte sicer pregledovalo, ali do kake odločitve ni bilo nikdar prišlo. Veščaki, ki so napravili načrte, so dobili svoje plačilo in odšli; načrti in njihove študije so bili položeni ad acta. Tako je že od začetka načrtov, od leta 1867. dalje; torej do letos že dolgih 45 let; no v zadnjih letih smo čuli sklepe, ali vodovoda še od nikoder ni in kakor vse kaže, ga ne bo še tako kmalu, tudi ne po zadnjem sklepu mestnega sveta z dne 21. t. m.

Nekaj črtic o izseljevanju.

Dr. Slanc.

(Dalje.)

»Mi Američani, piše Balch, govorimo drugo angleščino, kakor Angleži v Evropi, mi smo drug tip, mislimo drugače in naša duševna karakteristika je drugačna kakor ona Angležev; naš narodni tip je izrazitejši, kakor bodi katerih drugih narodov. Amerika je organska celota, v kateri sčasom vsi njeni narodi enako čustvujejo; Američanov ne veže samo ljubezen do skupne domovine, ampak tudi misel na zvanje, misijo dežele, in ideja svobode, napredka in blagostanja, katera spremlja to misijo.« V Ameriki je diskusija o tem vroča, ali velja: Le čiste rase so močne, ali: le mešane rase so močne. Ali na vsa ta vprašanja odgovarjajo gospodarske koristi, kruh in surovo maslo odločujeta v tem oziru. Amerika rabi delavce in jih mora še dobivati iz drugih kontinentov; dokler bo to in dokler ne bo vsa njena za kmetijo godna zemlja v rokah kmetov, dokler ne miruje velikansko potovanje delavcev vseh narodov in obrti vanjo, se bo v Ameriki vedno vršil proces iznarodovanja izseljencev, ki ostanejo v Ameriki. Otroci priseljencev so že poameričanjeni. — Američani so proti drugim narodnostim, rasam nezaupljivi, ne sklepajo radi zakonov z njimi; na evropske dežele in njih kulturo gledajo ošabno, ali ne morejo zabraniti, da ostanejo kako že čisti, polnokrvni. Oni so nastali iz Angležev, Nemcev,

Francozov, Slovanov in tudi Kitajcev, Indijancev, Zmorčev, od vsakega teh je kaj krvi v njih in potulčenje ljudi drugih narodnosti je neizogibljiva posledica velikega gospodarskega procesa in vse omike istega. Ljudje posnemajo drug drugega. V razvojnih ljudi vlada tudi ta zakon. In posnemajo se večinoma dobre lastnosti. Manj omikani narodi posnemajo v kulturi gospodarstva višje stoječe. Iz manje revne slovaške vasi vodi pot v dežele z velikim bogastvom. Slovanski izseljenci so raztreseni po vsej severni in tudi že srednji Ameriki, majhne pone so v velikem toku ljudstev. Ta velika večina posreba manjše. Velikansko delo v Ameriki, velikanske proizvajajoče, prometne, konsumne naprave hipnotizirajo ubogo jugoslovansko rajo, ako ostane v Ameriki; hitro zamenjajo včasih dobre navade in nazore stare domovine z novimi včasih manj vrednimi nove domovine. Še svoja imena pačijo, si američanska nadevajo. Manj omikan človek hoče biti in postati kakor omikanejši in posebno taki, ki na prvih klopih v cerkvi sedijo. In sto in sto drugih vzrokov je, ki vplivajo na priseljence, da se udajo asimilizaciji angleškega elementa. Francozi, Nemci, Italijani se morajo udati tistim silam, kakor hitro imajo otroke in se stalno v Ameriki naselijo. Izseljenci so stariši »američkih« otrok. — Zavedni rojaki kakega evropskega naroda so zaradi tega žalostni, ali ne morejo rešiti narodnosti svojim otrokom. — Prememba se dogaja na starejših, kakor mladih. Kakor hitro otroci govorijo angleški, zgubavajo materni jezik. Otroci so tolmači angleščine starišem in to je nekaj, kar v njih pomnoževa spoznanje velike važnosti nauka angleščine. Nekateri Slovani vzdržujejo, da bi rešili svoje narečje otrokom, zasebne šole, njihovi duhovniki jih v tem podpirajo iz verskih razlogov. Leta 1901. je bilo v zasebnih šolah Poljakov okoli 70.000 otrok. A v teh zasebnih šolah se uči tudi angleščina in ta vlada na trgu, v delavnicah. Kakor se mora otrok učiti najpotrebnejših znanosti, tako v Ameriki tudi angleščine. Otrok ima pravo, to zahtevati, ako mora ostati v Ameriki.

(Konec prih.)

Popravek.

V »Soči« od prejšnje sobote z dne 23. t. m. smo v članku »Trgovsko-obrtna zadruga« navedli, da je g. dr. Karol Podgornik na sestanku članov T. o. z. povdarjal, da noben član ne izgubi denarja, ki ga vplača v smislu poziva likvidacijskega odbora.

Na prošnjo g. dr. Podgornik-a popravljamo, da ne bo nesporazumljenja, da je g. dr. Podgornik izvajal na sestanku v tem smislu, da morajo člani T. o. z. zapustiti likvidacijskemu odboru, pri katerem svojega denarja ne bodo izgubili, ker vodi likvidacijski odbor točne račune o vporabi fonda, ki se zbira za kritje izgub. Na koncu likvidacije se pokaže, koliko je izgube in koliko znaša delež izgube, ki odpade na vsakega člana. Če je kdo vplačal nad svoj delež, dobi povračilo, ev. od ostalih članov; če kdo ni vplačal celega deleža izgube, doplača, kar še manjka, da se more ev. povračiti onim sočlanom, ki so več vplačali in zahtevajo povračilo preplačila.

K temu dostavljamo, da se bo delež na končni izgubi lahko izdatno zbiral, ako imovitejši člani in tudi rodoljubni nečlani prispevajo v fond za kritje pričakovanih izgub T. o. z. svojim premoženjskim razmeram primeren višji znesek, ne da bi nameravali kedaj iskati povračilo preplačila.

Pozivljamo imovitejše člane in nečlane, da v tem težkem položaju v interesu cele dežele priskočijo z radodarno roko na pomoč T. o. z., da more izvršiti do konca mirno likvidacijo in obvarovati s tem hude nesreče mnogoštevilne revnejše člane in njihove družine.

Hitra pomoč je dvakratna pomoč!

Sofijska pisma.

VI.

V tej vojni biti vojnim korespondentom, ni bila ravno hvaležna naloga. Povsem drugače je bilo doli v Tripolisu. Tam so se žurnalisti uprav udeleževali bitek, nočnih napadov in Italijani so skrbeli za potrebne senzacije. Čisto drugače pa popajajo Bulgari. Dobro vedo, da je molk speh. Ni treba, da jata po novostih koprnečih žurnalistov izve o vsem. Ko je vojna pričela, je bilo v Sofiji zbrano neznančno mnogo časnikarjev in drugih, ki so želeli spoznavati moderno vojsko. Bila je to prav pestra družba. Ruski in angleški žurnalisti so si sestavili cele ekspedicije. Zastopnik »Novoe vremja« je dobil od svojega lista na razpolago več ko 70.000 rubljev. Nekateri Rusi in Angleži so imeli svoje konje, sluge, avtomobile. Tudi znani »futurist« Marinetti je bil med vojnimi poročevalci. Pa gospodje žurnalisti sploh niso videli bojnega polja. V Stari Zagori in v Mustafa paša so jih držali Bulgari kakor jetnike. Ni tudi manjkalo komičnih prizorov. Žurnalisti so postali Bulgarom preveč nestrpni. Da bi imeli vsaj nekaj pročitati, so jim poslali ulete turške vojake v kraj, kjer so bili novinarji nastanjeni. Wagner od dunajske »Reichspost« je bil pa predrzen človek, ušel je bulgarskim stražam in več dni je bil sredi med vojaki. To je Bulgare tako razljutilo, da so sklenili poslati skoraj vse vojne poročevalce nazaj v Sofijo, v glavnem kvartirju je ostalo samo še par izvoljencev, med njimi mnogo Slovanov, h katerim so imeli Bulgari več zaupanja.

V Sofiji se je poročevalcem godilo bolje. Tu so vsaj dobivali inozemske liste, da so izvedeli, kaj se vrši na bojišču. Pa tudi tu je treba vsako pismo, vsak telegram predložiti strogemu cenzorju. Na glavni pošti so precej udobni prostori prepuščeni žurnalistom. V knjižnici poštnega ravnateljstva so cenzorji, vseučilišni profesorji in docenti. Cenzorji znajo skoraj vse evropske jezike, samo ne madžarsko; radi tega so madžarski korespondenti uprav besni. Ti sofijski cenzorji niso kaki bornirani ruski cenzorji, ampak visokoobraženi prijazni ljudje z najboljšimi manirami. Dobro vedo, da državni rezon zahteva od njih to žrtve. Bulgarija ne pozna cenzure, in uvedanje cenzure je uprav protustaven čim, pa kaj se hoče, ako državno dobro to zahteva brezpogojno. Vse narodnosti so zastopane tam v prostorih, prepuščenih žurnalistom, tu so Italijani — in teh posebno mnogo — Rusi, Francozi, Nemci, Angleži.

Veliko razočaranje me je čakalo tu v Sofiji. Mislim sem, da bo bulgarsko časopisje izredno zanimivo. Vladni »Mir« in poluvladna »Bulgarija« sta lista prav skromnih žurnalističnih kvalit. Zdi se, da se listi še celo pri Slovencih bolje urejajo ko tu v Bulgariji. Uvodniki so precej zaspalo pisani, večina člankov je prevzeta iz evropskih listov, saj Bulgari razlikujejo še danes med Balkanom in Evropo. Izhajajo pa še razni »bulevardski« listi, ki prinašajo samo novice z bojnega polja, navadno pa vesti, ki so jih že prinesli dunajski listi. Časnikarska kolportaza je v Bulgariji svobodna. Proti večeru je po ulicah tihe Sofije mnogo krika in vika: mali dečki ponujajo liste s kričečim glasom. Stanujem v četrtem nadstropju, pa ta krik sega zvečer tudi tja gor.

Dalje v prilogi.

Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se toplo priporoča

IGNAC MALI,

čevljarški mojster

Gorica, Via Morelli št. 6.

Zaloga galoš in gamaš.

Izvršujejo se tudi popravila istih.

486-5

Dne 2., 3., 4., 5., 6. in 7.

decembra bo v

Solski ulici št. 6

oblastveno dovoljena prostovoljna

= licitacija =

popolnoma novega platnenega in bombažastega blaga ter perila za moške in modnih predmetov.

482-1

Slovenska mesnica

v Gorici,

ulica Treh kraljev 16

(Via Tre Re 16) pri kavarni Dogana

Največja izber v Gorici govejega mesa, telatne in svinjine. Meso je prve vrste. Dobi se vedno svežo direktno in doma pitano kuretnino.

Cene zmerne, brez konkurence, postrežba uljudna. — Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča udani

424-13

Andrej Frandolič, mesar.

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič

Gorica

Corso Franc Josip št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

Izdeluje se vsakovrstne obleke od najfinejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Uzorci na razpolago.

Specialist za izdelovanje oblek za enoletne prostovoljce.

Moll-ov Seidlitz-prašek

Je za na želodcu trpečo neprokosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistil. Kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—

Pozor: Najbolje se sedajsko zaslužuje.

Moll-ov Franc. znanje in sol

Za ribanje kivity. — Boletine olajšujejo in okrepujejo staro in novo sredstvo proti organu in prehlajenju v rano vrsto.

Orig. steklenica K 2.—

Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvor. zdravnik, Dunaj.

Tschlaben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironeoli,

G. Cristofaletti.

V ulici G. Carducci (hiša Orzan) št. 17 sem odprl

ново prodajalno izgotovljenih oblek

za gospode in otroke,

različnega perila, pletenih predmetov itd. itd.

Use po zelo nizki ceni.

Priporočam se za obilen obisk in zagotavljam cenj. odjemalcem dobro postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Felberbaum.

V vsakem oziru so Bulgari mnogo razvitejši ko Srbi. Na vseh poljih se to opazja, da si Bulgari šele osvobodili bo-rih trideset let. Bulgari imajo celo vrsto svojih revij, ki so skoraj podobne ruskim »tolstima« žurnalom. Socialisti izdajajo »Svremenu misel«, radikali »Demokratič-ski« pregled, obe reviji sta prav izvrstni. Srbi nimajo nič podobnega. Vsled vojne je prenehalo izhajati vse polno listov. Naravno tudi, da se ne izdajajo nobene revije.

Kavarnsko življenje je prav razvito tu v Sofiji, saj kava je izborna in Bulgaru časa tudi ne primanjkuje. Uspeh slovanskih zmag je tudi, da se v Sofiji ne pije več turška, ampak balkanska kava. Prva ka-varna, kjer se zbirajo politiki in literati, je Bulgarija, nasproti carjevemu dvorcu. Tu je sedaj glavni stan vojnih koresponden-tov. Naš rojak, g. Ivan Kenda ima v svo-jem »Splendide hotelu« drugo največjo kavarno, kjer je videti mnogo poslancev, žurnalistov. Kendova kavarna ima iz-med vseh sofijških kavaren največ čas-nikov, in tu je tudi postrežba najboljša. V drugih kavarnah se nikdo ne briga za go-ste. Kavarne so neka javna shajališča, kjer je mogoče posedati celi dan, ne da bi to veljalo vinarja.

Vse je v vojaški suknji, ministri, vse-učilišni profesorji, tehniki, slikarji, kakor na primer carjev slikar Čeh Vješin. Po uli-cah stopajo vojaki tretjega poziva, stari možje, za njih pa ni bilo več vojaških pla-šev in nosijo svoje domače ovčje kožu-he, na puškah pa so nasajeni silno dolgi bajoneti. Kljub temu izgledajo marsika-teri izmed teh kmetov prav krotko, njih korak ni ednakomeren, to je pač »Land-sturm«. Včasih jih pa srečavamo druge gruče, mladi fantje sedemnajst ali osem-najst let stari jih srečavamo, na klobuku noseči umetne pestre rože. In mlada ge-neracija kliče stari generaciji, ki je bila že rojena in živela pod turškim jar-mom, zamolkli, krepki ali vendar mono-teni: Hura. Pred štirimi leti je bila Bulga-rija še pod suvereniteto sultana, ki ji je bil najvišji vladar. V glavnih mestih je imela Bulgarija svoje agente, ne svojih poslani-kov. Pa berlinska pogodba je bila za Bul-gare kos papirja, ki ga je mogoče raztr-gati vsak čas. Bulgarija je rastla brzo, z orjaškimi koraki. In plačevala je še vedno svoj davek mrtvemu možu ob Bosporu. Nekega dne pa ni povabil sultan bulgar-skega agenta k diplomatskemu obedu. Žena bulgarskega dostojanstvenika je bila razžaljena, nahujskala je svojega moža in Bulgarija se je otrsela turške suverenosti. Tako sicer pripovedujejo, to so bili pa sa-mo zunanji razlogi. Bulgarija je čakala samo na ugodno priliko, da se otrese sra-motne podrejenosti in Avstrija ji je nudila to priliko, ko je anektirala Bosno in Her-cegovino. Štiri leta kasneje pa stoji bul-garska armada pred Carigradom. In sko-raj bo samo ena zapreka, da bi Bulgari to izvršili, kar niso mogli Rusi, to je pod-vreči si Carigrad, in ta zapreka je — kolera. Sicer so pa Bulgari prepraktični, prerealni, da bi precejevali Carigrad. Mir bo najbrž sklenjen pred Carigradom. Nav-zoč sicer ne bo nikak Ignatjev, pa boljši bo ta mir ko sanstefanski. Kako je zgodovina kapriciozna. Neznansko tr-pljenje balkanskih Slovanov tekom zad-njih trideset let bi bilo Jugoslovanom pri-hranjeno, ako v Berlinu ne bi raztrgali sanstefanske mirovne pogodbe. V San Stefanu je bila načrtana Velika Bulgarija, ki bi bila danes cvetoča velika država. Proti Srbiji je bil naperjen sanstefanski mir, in samo Avstrija bi bila imela pro-speh, ako bi bila Velika Bulgarija reali-zirana l. 1878. Pa zaslepljeni so bili še te-daj avstrijski diplomati, kakor so danes. Diplomacija, skoraj kmetskega izvira, ka-koršna je bulgarska, vzeta iz najširših slojev, je kazala, da je stokrat sposobnej-ša ko naši »modrokrvni«. Ilirec.

Glavna zaloga
Palma podpetnikov

A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.

Darovalcem za »Rdeči križ slovanskih balkanskih držav«.

Darovalcem za »Rdeči križ slovanskih balkanskih držav« sporočamo, da nam za sedaj ni mogoče objaviti vseh imen, kar znašajo že tisoče in ker imajo vsi časopisi toliko gradiva, da bi tudi na-ši tostvarni želji ne mogli ustreči.

Kdor je kaj dal, naj si bode v svesti, da je naredil dobro delo, izkazal ljubezen do trpečega brata ter da bode denar vpo-rabljen res v pravi namen.

Prvi obrok 2500 kron je že vposlan na določeno mesto.

Vsem onim, ki čakajo, da se pride k njim nabirat, pa javljamo, da se ne nabira okrog; vsak naj da svoj dar v kakki trgo-vini ali gostilni, kjer imajo nabiralno polo-aj pa naj izroči denar naravnost blagajni-ku g. Kopaču ali g. Koritniku.

Odbor.

Vojna na Balkanu.

Situacija.

Pogajanja za mir se nadaljujejo. Tur-ki sanjajo, da skončajo ta pogajanja za nje tako ugodno, da jim ostane ves vilajet Od-rinski, to je cela Tracija. No, tega ne ver-jame menda nihče razven Turkov.

Srbi so zavzeli Dibro. Turki, ki so bežali izpred Bitolja, se skušajo koncer-trirati pri Janini. Crnogorci nadaljujejo svoje boje okoli Taraboša in Skadra. Bul-gari beležijo nov uspeh; ob Marici so za-jeli dve turški diviziji. Grki imajo opravi-ti z otokom Kiosom.

Neki albanski voditelji, očitvidno opo-gumljeni od izvestne strani, proglašajo neodvisnost Albanije. Razmerje med Av-stro-Ogrsko in Rusijo je tako, da se mo-mentanno ni bati zapletljajev. Glede Bal-kana prevladuje angleški nasvet, naj vsa vprašanja reši evropska konferenca.

Pogajanja za mir.

Vršijo se ob črti Čataldže pogajanja za mir. Sestanek med generalom Savo-vom in Nazimpasjo je bil prav prisrčen. Pogajanja končajo baje v ponedeljek 2. decembra in določijo se premirje 14 dni, med katerim se bo razpravljalo o kon-čnem miru.

S turške strani se ponovno poroča, da pogajanja med odposlanci Balkanske zveze in Turčije vspevajo dobro in se je nadejati, da skončajo ugodno in pride do sklepa miru.

Tudi z bulgarske strani se poroča da je upati na ugoden uspeh vršecih se po-gajanj.

Izjava srbske vlade o mirovnih pogajanjih pri Čataldži.

»Samouprava« v Beogradu piše:

»Pogajanja med Turčijo in balkanski-mi zmagovalci so pričela in izgledalo je, da se hitro izvršijo, ali Turčija je objednem zacela zavlačevati stvar. Turčija s takim svojim ravnanjem sili zaveznike, da jej zadajo poslednji udarec ter da preženejo Turke iz Carigrada. Balkanske države ni-so hotele reči tirati do skrajnosti, ali Tur-ki hočejo, da se vprašanje o življenju njih-ove imperije reši že sedaj. Ona noče uvi-deti, da Balkanske države niso hotele ti-dije nego je bilo potreba, marveč ona jih sili, da pojdejo dalje in izzovejo vpraša-nje ne samo o Balkanu, marveč o celj tur-ški imperiji. Obča naloga vojne poziva tudi srbsko in grško vojsko v Albanijo in Macedonijo, da se udeležijo operacij pred Carigradom ter si povečajo slavo s povr-nitvijo Carigrada pod krščansko upravo. Božja je volja, da bo tako in potem šele bo sklenjen mir in Turki vrženi v Azijo.«

Ta izjava vzbuja povsodi veliko po-zornost. Turčijo podpirajo, da naj se ne uda, odtod tak krepek odgovor.

Srbski glas

o sporu med Avstrijo in Srbijo.

List »Novosti« v Belemgradu piše:

Med Avstrijo in Srbijo dejansko ni sporov, marveč spor ustvarja le del av-strijskih listov. Odbito ni nikako pravo

avstroogrsko monarhije in ni utrieno nje-no pravo v albanskem vprašanju in tudi ni očit nikak njen predlog, ker sploh no-meneva takega predloga dno ni.

Vojne operacije ne morejo biti pred-met spora, ampak samo definitivni rezul-tati, ki s. niso oločeni. Ako sploh pride do centve Albanije, potem se še le more, ce kao misli, da je treba, oorniti na vse one, ki nočejo ueti in ne samo na Srbijo. Mir s Turcijo bo delo cele balkanske zveze, albansko vprašanje pa zopet ne more biti vprašanje jedne same velesile, marvec cele Evrope.

Zato ker ni predmetov za spor, tudi ni spora, zato Srbija ne odgovarja, ker ni-ma nikomur in za nic odgovarjati.

Skader.

Rjeka, 29. — Po par dneh miru je pri-čelo v pretekli noči zoper bombardiranje pozicij turških čet pri Tarabošu. Topovi so prenehali delovati proti jutru. Vreme je slabo; dežuje.

Crnogorski prestolonaslednik Danilo je lanko obolet.

Po bitki pri Bitolju.

Turški vojaki so po veliki bitki pri Bi-tolju bežali proti jugu. Srbi so jih zasle-dovali in kakor poročajo sedaj iz Beigra-da, je ujetih 20.000 turških vojakov, med njimi 100 višjih oficirjev.

Turški topovi.

Zaplenjene turške topove popravljajo v Kragujevcu. Poskusi na teh topovih so se dobro obnesli.

S turškimi topovi si dobro opomore srbska artilerija.

Nov uspeh Grkov.

Grki so zavzeli višino Sv. Marka na brdu Provati. Turki so se umaknili proti zapadu.

Dve turški diviziji
so zajeli Bulgari.

Sofija, 29. Prva in druga divizija tur-ških reutov so se udale bulgarskim če-tam blizu kraja Merhamli med Dedeaga-čem in Dimotiko.

Turškim vojakom je poveljeval Va-ver paša.

Ujeta sta dva paši, 252 oficirjev in 8839 mož.

Bulgari so zaplenili 8 topov, 2 mitral-jezi, 1000 konj in mnogo vojnega materi-jala.

Turki so se udali po jako hudem boju. Ujetnike so spravili v Dimotiko.

Srbi v Draču.

Kakor smo že poročali, so prišle sr-bске čete v Drač ter ga zasedle brez po-sebnega odpora.

Poprej še so te čete zavzele Tiranó.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Zakon o vojni dolžnosti. — Vlada je včeraj predložila poslanski zbornici svoje tri zakonske predloge. Edna teh predlog, ubikacijski zakon, se je izkazala kot zelo dalekosežna za avstrijsko prebivalstvo, ter je v zvezi z velikanskimi žrtvami pri-zadetih krogov. — Zakon se imenuje »Za-kon o vojni dolžnosti«. Ta zakon vsebuje dolžnosti, ki zadenejo prebivalstvo v slu-čajju mobilizacije, oziroma vojne. Zakon razločuje osebno in stvarno službo. Zlasti dalekosežen je § 4., ki govori o osebnih službah, ter pravi, da so k osebnim slu-žbam zavezani vsi moški, ki niso preko-račili 50. leta, v kolikor niso izvzeti tudi oni, ki so v črni vojski. Ker ta paragraf o osebnih službah ničesar gotovega ne de-finira, je smatrati ta zakon za splošno raz-širjenje obstoječe vojaške dolžnosti.

Podpisani, s spričevali potrjeni čevljarski mojster in sodni cenilec, naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem odprl

svojo delavnico
v Hrnški ulici št. 9

ter se priporočam slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk, in jamčim za točno in solidno postrežbo udani

Rud. Benedetič,
čevljarski mojster.

Izvzeti so iz službe duševno in teles-no nesposobni, državni in javni uradniki, župani, duhovniki in osebe, ki so po med-narodnem pravu in pogodbah odpuščene od vojaške službe.

Za dalje časa tudi ni pritegniti samo-stojnih kmetovalcev, izvršujočih tovar-narjev in obrtnikov, nadalje onih, katerih poziv bi ogrožal eksistenco njihov rodline.

Poslanska zbornica.

Včeraj je odgovoril minister Heindold poslancema Ivčeviću in Dulibiću na inter-pelacijo radi razpusta občinskih zastopov v Dalmaciji in je izjavil, da oblasti niso mogle mirno gledati, kako demonstracije prehajajo meje narodnjaške emanacije in se naperjajo celo proti lastni državi.

Gospodsk zbornica je imela včeraj sejo, v kateri je razpravljala o zakonskem nacrtu službene pragmatike.

Za laško pravno fakulteto. — Laški državni poslanci na Dunaju so imeli skup-no sejo, v kateri so vsi govorniki se iz-javili za to, da se mora v sedanjem času z vsakimi sredstvi delati za končno par-lamentarno rešitev vprašanja laške uni-verze.

Inozemstvo.

Konrad Hetzendorf v Bukareštu. — Bivši šef a. u. generalnega štaba je dospel v Bukarešt, kjer ga je sprejel rumunijski kralj v dolgi avdijenci. Poset je umevno v zvezi z vojnimi dogodki na Balkanu.

Darovi.

Za »Rdeči križ slov, balkanskih dr-žav« so nabrale gojenke I. tečaja K 3, II. tečaja K 9'70, III. tečaja K 1'40, IV. tečaja K 16'90.

»Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Na-biralnik v gostilni g. Fr. Gorjupa »pri Vr-hovcu« v Kanalu je dal 7'62 K, doslej sku-paj 79'78 K. V isti gostilni društvenih blo-kov prodanih za 17'— K. — Ant. Turk v Sepuljah je poslal 1136 kg raznih živil. Darovali so pri tem: Cerne in Turk 50 kg ječmena, 50 kg ajdove moke in 50 kg turščne moke. Krompir in repo so daro-vali: v Tomaju E. Črne, A. Črne št. 10, Jos. Vran župan; v Križu Macarol št. 22, Starc št. 19, Macarol 27, Macarol 30, Ma-carol 39, Macarol 46, Bezek in Fil. Starc; v Brdu Škri; v Sepuljah: A. Turk, Cefu-ta št. 26, Vitez 12, Vitez 3, Bole 10; v Žirji: Kocijan Ivan. — 6 praznih vreč je daroval g. Starc iz Križa š. 10. — Naj bi naši vrlj Kraševci našli tudi drugod po-snemovalcev in tako pridnih nabiralcev živit za Dijaško kuhinjo. — Na račun me-sečnine je prišlo 253'20 K.

Brzjoavka.

V ponedeljek, dne 2. decembra se bo de kupovalo stara, četudi polomljena, umetna zobovja kakor tudi katerokoli množino zlata in platina po najvišjih cenah. Kupuje se tudi od zdravnikov.

Gorica, hotel »tri kron« št. 483-1

Milloni ljudi
je odpravilo

Kašelj

tripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

— prsnimi karamelami —

z namko 3 jelke.

6.00 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bonboni so jako lahko zaužitni in okusni.

Zavojčki so po 20 ali 40 vin, doze po 60 vin.

Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofaletti, c. kr. dvorni dobavitelj, L. Gliubich, C. B. Pontoni, Ruggiero Küner, A. de Gironcoli, v mirodihci A. Mazzoli, v lekarnah: Jurji Hus v Vipavi, L. Karschen v Ajacu in Maks Kozower v Ajdovščini.

Domače vesti.

Deželani! — V ponedeljek bo trg sv. Andreja v Gorici. Pri nakupu svojih potrebščin se poslužite pri naših trgovcih in obrtnikih!

Glavne škole u kriminalnoj znanosti — Tako se glasi naslov današnjemu predavanju g. dr. Ernesta Milerja, r. i. profesorja zagrebskega vseučilišča, v našem »Trgovskem Domu«. Predavanje bo če podatki občinstvu upogled, kako so največji misleci in filozofi mislili o pomenu in namenu kazni za družbo. Predavanje je posebno namenjeno širšim slojem in bo vseskozi lahko razumljivo. Predavatelj slovi za dobrega govornika in ima relativno največ slušateljev na vseučilišču. Zato, in pa posebno, ker govori hrvatski gost iz zatiranega Zagreba, pričakujemo, da bo udeležba polnoštevilna in da ne bo nijednega slovenskega inteligenta, ki bi se ga ne udeležil. Posebno pa še apeliramo na narodne dame, kakor tudi na dijaštvo in na Goriško Mladino, ki se doslej ni posebno izkazala, kajti če izvezamo dijaštvo, imamo iz krogov Mladine najmanj poslušalcev. Prosimo torej polnoštevilne udeležbe! Na svidenje!

V Gorici je umrl v starosti 78 let cesarski svetnik Fran Vogopivec, vpok. šolski nadzornik. Prišel je svoje učiteljsko službovanje star 19 let v Kobaridu, kjer je bil par let. Z njim je prišel v ljudsko šolo nov duh, tudi bolj slovenski. Potem je služboval v Gorici. Po odpravi konkordatske šole in nje nadzorstva je bil Vodopivec imenovan za šolskega nadzornika, sprva za cel slovenski del dežele, pozneje za goriški in tolminski politični okraj, še pozneje le za Gorico. Tu je bil do Finšgerja. Potem je stopil v pokoj ter deloval obilo zlasti v Šolskem Domu; bil je res nenavadno delaven in priden do svoje smrti. Danes popoldne so ga pokopali v št. Andrežu. Preostali naš sožalje!

Umrl je v Ljubljani profesor Fran Orožen, znan zemljepisec in turist. Planinska koča na Črnprsti se imenuje Orožnova koča.

Umrl je v Gladbecku v Nemčiji naš rojak Rudolf Trebše, in sicer 22. t. m. ob 1. pop. Naj počiva v miru v tuji zemlji!

Panes so pokopali v Kanalu g. J. Podmenika, ki je bil orožniški stražmojster na več krajih v naši goriški deželi. Pokojnik je bil tudi mnogo let voditelj redarstvenega urada v Opatiji, kjer si je pridobil na tem važnem mestu mnogo zasluženih priznanj od visokih oseb.

Pokojnik je bil ves čas odločen narodnjak in zaveden Slovenec, ki je vzgajal svojo rodbino v naravnost vzornem narodnem duhu. — Preostali naše sožalje!

Za deželinosodnega svetnika je imenovan g. Jos. Platzer, okrajni sodnik v Sežani; ob enem je premeščen v Trst.

Licitacija časopisov v prostorih Goriške Slov. čitalnice se vrši jutri v nedeljo 1. dec. ob 10. predp. Z ozirom na veliko število časnikov in revij se pričakuje od strani članov obilne udeležbe.

Da se družabno življenje med posameznimi člani poživlji, se namerava v decembru uvesti stalne tedenske čajne večere združene s plesno vajo, gospodom bodo razum tega še na razpolago biljard, šah in karte.

Dobrodela akademija v prid balkanskemu rdečemu križu se je odločila na 15. decembra, sodelujejo iz prijaznosti in z ozirom na človekoljubni namen same izborne moči.

Za porotno zasedanje v Gorici, ki prične 9. t. m., so določene doslej tri razprave: proti nekemu starcu iz Bejjana radi posilstva in dve tiskovni pravdi, preostali še iz prejšnjega zasedanja, namreč proti uredniku lista »Il Socialista Friulano« Calliniju in proti Velikonji, ki je bil porotnik pri razpravi »Banke popolane« ter ga toži radi žaljenja časti potom tiska Alfred Lenassi.

»Goriška Slovenska Mladina«. — Opozarjamo na jutrišnje nedeljsko večerno plesno vajo, katere prične točno ob 8. uri zvečer in bo trajala do polnoči. Za to plesno vajo, pri kateri bo sviral v ojaški orkester, vlada veliko zanimanje v vseh naših družabnih krogih. Vsestransko se odobruje misel, da se priredi na predvečer sv. Andreja zabavno animi-

rani večer v tej obliki. Cenjenim gospodam naznanjamo, da se je sestavil nekaj vzorni odsek, kateri bo skrbel, da se bodo vse dame v dvorani zabavale, vsled česar se jih že vnaprej naproša, naj nikar ne gredo na galerijo, ker se je odredilo vse potrebno, da se bodo brezdvomno v dvorani zabavale. Gospodom pa naj velja beseda, da treba iti z dobrim vzgledom naprej in posejati take narodne, zabavo in družabnost obetajoče prireditve. Gospodje in dame nevešči plesa naj se vendar priglase pri prihodnji plesni vaji blagajniku ali plesovodji, da se koj ukrene vse potrebno, da se zadosti tudi njihovim težnjam.

Na svidenje!

Damski odsek »G. S. M.« vabi članice odseka k IV. redni seji, ki se bo vršila jutri, v nedeljo ob 10. uri dopoldne v Trgovskem Domu.

Odbor.

Aretirali so šolskega voditelja Bosma iz Ronk, ker so ga zalotili pri tatvini denarja v farovžu v Vili Vicentini.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofolletti-Kürner. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 1. do 8. decembra.

Če hočete imeti blago pristno domačega izvira, ki je obenem v vsakem oziru izvrstno, kupujte Kolinsko kavno primes iz edine slovanske tovarne kavnih primesi v Avstriji. Kolinska tovarna se vsako leto z znatnimi zneski spominja naših narodnih in kulturnih podjetj, predvsem naše prekornostne »Družbe sv. Cirila in Metoda. Zato je dolžnost vsake zavedne slovenske gospodinje, da se tudi ona pri nakupovanju spominja tega domačega podjetja in kupuje samo Kolinsko kavno primes, s katero bo gotovo tudi glede kakovosti naj-bolj zadovoljna. Pri nakupovanju je treba strogo paziti na varstveni znak: »Sokol« in kavna čaša. Le tista je pristna Kolinska kavna primes, ki ima na ovoju ti dve varstveni znamki.

Domača politika.

Goriški deželni zbor. — Ali bo res sklican? »L' Eco« je sporočila v četrtek v brzojavki z Dunaja, da sta bila dr. Gregorčič in dr. Pettarin pri notranjem ministru Heinoldu ter sta poprosila, naj bi bil sklican goriški deželni zbor na kratko zasedanje ali v decembru letos ali v januariju 1913. Minister jim je baje obljubil, da se to zgodi. — Če se res zgodi, potem bi zboroval zopet goriški slavni »Rumpf-parlament«, sestoječ iz samih zaveznikov: laških liberalcev in slovenskih klerikalcev. Na laški strani manjka 6 poslancev, na slovenski jeden; lani pa niso mogli v zbornico tudi ne poslanci slov. veleposestva. Položaj je nespremenjen, razmere se niso nič ublažile; torej bi ostalo najbrže pri starem, da bi bili lepo skupaj sami zavezniki!

Kaj pa poslanec Kosmač? — Za žilpana v Cerknem ni več; da bi bil odstopil kot poslanec, še nismo čuli. Po tem, kar mu je naložil na hrbet v Novem Času cerkljanski dekan dr. Knavs, bi bilo pričakovati, da Kosmač omaga pod tem bremenom grehov ter piše dr. Gregorčiču pismo, da se lepo zahvaljuje za mandat deželnega poslanca. Toda Kosmač je še vedno poslanec, dasi stoji javnost še vedno pod utisi očitanih, od dekana nanj vrženih v Novem Času. Če bi odstopil Kosmač, potem bi manjkala na slovenski strani dva poslanci. Komaj da bi mogel zborovati deželni zbor, ako vstopijo vanj le zavezniki!

Dr. Gregorčič v Kobaridu. — Gregorčič v Kobaridu! On se je zganil in šel v Kobarid. Govoril je na shodu o zatiranih bratih na Balkanu pa tudi o delovanju goriškega deželnega zbora. On in Manfreda sta se trudila dopovedati poslušalcem, kako lepo in koristno deluje deželni zbor... Da gre dr. Gregorčič v Gore imet shod, to je zbudilo pozornost; vsakdo, ki pozna dr. Gregorčiča, je dostavil: to pa nekaj pomeni! In na to so se menili o dr. Gregorčiču, o dr. Knavsu, o Kosmaču, starosturjarih, novosturjarih itd.

»Gorica« je zakrivila že mnogo nesramnih napadov, k tem je dodala še jednega v torek; zakadila se je v toaletno gospe G., kakor da bi hodila kdo ve kako elegantno oblečena po Gorici in bi radi tega trpela celo T. o. z. Velika poročja ne-

sramnosti tiči v človeku, ki kaj takega priobči. Celo nekaterim sicer zagrizenim gospodom iz klerikalnega tabora se je zdelo le preveč tako-le pisarjenje. Sramotno, nizkotno. Kaj takega je zmožen le klerikalni list. Rekli so drugi: če že ne morejo mirovati in morajo napadati v svoji krščanski ljubezni do bližnjega, pa naj že napadajo njega, ženo pa naj pustijo na miru!

Osebné napade mi izpuščamo in se dotikamo oseb le, kolikor je neobhodno potrebno. Naš namen je ta: pregnati iz našega časopisa osebne napade. Ali »Gorici« to ne gre k srcu, marveč napada po svoji stari navadi dalje. Zraven pa se dela čisto nedolžno in ob taki priliki rada zapíše o nasprotnem listu, da napada osebe; ker to ni res, si pomaga ona na kratko z neresnico. Oj, ta veliki krščanski list!

»Dan« o posetnikih dr. Dermotovega predavanja. — Poroča pod zaglavjem Gorica: »Par visoko friziranih dam, samoočebaj umljivo, da »narodnjaških«, nekaj plešastih gospodov in pešiča študentov, to so bili poslušatelji«. — Prijateljsko vprašamo uredništvo »Dneva«: ali res ne čuti zlobnega namena takega poročanja? Napadati ljudi, ki prihajajo k predavanjem — kaj takega še nismo doživeli! Ali ne čuti uredništvo »Dneva«, kako meče polena pod noge naprednim prizadevanjem v Gorici s takim le poročilom? Za danes vprašamo le še: ali res ne misli nehati »Dan« s priobčevanjem naprednim Slovincem v Gorici škodljivih notic? Ali res ne čuti ta napreden list, kako se more škodovati napredku v Gorici s tako pisarijo? — Klerikalci v Gorici si manejo roke, ker jim ljubljanski napredni »Dan« tako izborna pomaga v njihovem boju proti naprednjakom!

Kaj pa je bilo treba Srbom vojne, da homo morali sedaj iti tudi mi? — Tako se vprašujejo nekateri nezavednejši seljaki v goriški okolici. Z veseljem ugotavljamo, da je teli nezavednežev prav malo, kajti večina našega naroda, tudi na deželi, se prav dobro zaveda, kako velika slovanska in jugoslovanska zmaga tiči v srbskih zmagah nad Turki. Eden največjih nasprotnikov Jugoslovanstva in evropske izobrazbe, največji nasprotnik gospodarskega napredka, Turek, je s temi zmagami ukročen in bratski nam srbski narod, ki je takorekoč eno z nami, ima prosto pot do morja, do onega jadranskega morja, o katerem poje pesem »Nekdaj bilo si slovansko!« Da pa je sedaj tu tudi vojna nevarnost Avstrije s Srbijo, tega ni v prvi vrsti kriva Srbija, marveč so krivi Madjari in Nemci, tisti torej, ki so se polastili vlade v Avstriji, so uvedli dualizem, ki naj tlači Čehe, Slovence in Hrvate, ter hočejo sedaj tudi Srbom, bratskemu nam narodu, vzeti jadransko primorje, četudi je Srbija pripravljena dati naši državi vse gospodarske ugodnosti, ki jih ta zahteva, do pravične meje. Vojne nevarnosti s Srbijo torej ni kriva niti Srbija niti Bolgarija, ampak ona avstrijska vlada, ki še sedaj drži na Hrvatskem Cuvaja, ki nam ne da niti našega vseučilišča, niti naših šol, niti ne podpira našega gospodarstva, niti nam ne da železnice, ampak hoče, da naj ostanejo Jugoslovani in Slovani sploh verni slugi Nemcev, Madjarov in vseh tistih, ki držijo z njimi. Povejte to njim, ki zvrčajo krivdo na Srbe!

Narodna obramba.

Slovenskemu rodoljubju! — Hvalevredne so naše simpatije za balkanske brate. Zelo častne so žrtve iz vseh slov. pokrajin. Vendar ne smemo pozabiti pri tem na lastno obrambo.

V domačih vilajetih na Koroškem, Štajerskem, Primorskem in Kočevskem je obsto ali pogin na tisoče mlade slovenske raje odvisen od dobrotljivosti slovenskega rodoljubja. Družba sv. C. in M., ki rešuje s šolami nedolžno našo rajo, je zadnje čase skoraj popolnoma pozabljena. Že dva meseca ne dobiva skoraj nikakih prispevkov. Razpoložljivi kapital je družba zazidala, a iz česa naj plačuje armado učiteljstva, deli nujne podpore itd. Mnogo podružnic še ni poslalo za letos nikakih prispevkov. Rodoljubi, pomagajte! Okleinite se zopet podružnic, nabirajte članarino in izredne prispevke, prirejte vse selice in sestanke, naročajte družbeno blago, posebno lepe božične razglednice,

kočke, rač. liste itd. Posebno se priporočamo občanom in denarnim zavodom. Nikakvi svetovni dogodki ne smejo prikrajšati našo narodno braniteljico!

Ciril-Metodovim podružnicam v posnemu bilaj naša moška podr. v Mariboru. Ta podr. pošilja redno vsaki mesec v Ljubljano nabrano članarino, izredne prispevke, narodni davek, domeske nabiralnikov itd. Le na ta način je mogoče, da je prispevala lani 2000 K, skupno z istotako delavno žensko podr. pa 3000 K ter ima prvenstvo med štajerskimi podružnicami, v razmerju s slov. prebivalstvom v Mariboru pa je skoraj sploh prva. med podr. na celim Slovenskem. — Pri marsikateri podr. pa imajo še vedno zastarelo navado, da celo leto ne storijo ničesar šele proti koncu leta poberejo z naglico nekaj članarine, potem pa zopet eno leto počivajo. Tudi bi se naj odpravila razvada, da hrani blagajnik nabrani denar do konca leta, češ, da je lepše, ako se odpošlje veji znesek skupno. Denar naj se pošilja redno sproti, po možnosti vsaki mesec. Denar, ki ga družba ne rabi za tekoče izdatke, že sama varno in plodonosno naloži.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi dve vrsti novih razglednic, za katere je napravil skice domač umetnik. Času primerna je razglednica s sliko, kako zbirajo otroci gradivo za božične jaslvice. Nadejamo se, da pomesejo te razglednice šrom domovine tisoče in tisoče iskrenih pozdravov za božič in novo leto. Razglednica druge vrste pa je za praznik in delavnik, torej za vsak dan. Na tretji pred hišo, se igrajo otroci, na nje preži nevarni zmaj, ki pa jih ugrabiti ne more, ker jih čuvata sv. blagovestnika Ciril in Metod. Prav lepa ideja. Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Narodni dom, se priporoča za mnoga naročila.

Prosveta.

Koncert pevskega in glasbenega društva v Gorici. — Prihodnjo soboto (7. XII.) prepustila je Narodna prosveta pevskega in glasb. društva, da priredi svoj koncert. Goriško občinstvo imelo je do sedaj dva meseca vsako soboto priliko, poslušati izborna predavanja iz najrazličnejših strok ter si tako izpopolnjevati morebitne vrzeli svoje umstvene izobrazbe.

Sobotni koncert pa naj da našemu občinstvu zopet enkrat nekaj hrane in užitka za njega dušo in srce. Saj le vsopredna izobrazba razuma in srca ustvarja v posamezniku tisto harmonijo, ki tvori še edino srečo v sedanjem življenju v kričečih disharmonijah se gibajočem življenju.

Točke koncerta so izbrane tako, da bodo padle pač vsakomur užitek.

Komu ne ugajajo Devove, na naše narodne popevke spominjajoče, pa vendar zopet zahtevam in zakonom moderne glasbe odgovorjajoče lirčne skladbe? Mičene so in segajo v srce!

Dve točke vspeveda zavzema Lajovic, o katerem glasbeniki sodijo splošno, da je eden najbolj nadarjenih slovenskih glasbenikov. Prepričani smo, da se navduši vsak udeležnik koncerta za Lajovičevo umetnost.

In kaj naj porečemo o Adamičevem »Ece dolo«? Prav sedaj, ko bje Slovan gigantski boj na Balkanu proti stoletnemu tlačitelju in sovragu, bodo vzbudile proroške besede Gestrimove, da se zopet zbudi »tlačen moj rod«, radosten odmev in vihar navdušenja v naših srcih — posebno, ker je znal dati Adamič Gestrimovim besedam glasbo, da ti v srhu zastaja kri, ko s pesnikom dvomiš nad bodočnostjo slovansko — da pa ti zopet zavriska srce, ko izražata pesem in glasba prepričanje, da »bode vstal Slovan«.

Upali je torej, da moč slovenske glasbe sploh, posebno pa še izredno lep naš vspeved privabi v soboto vse slovenske kroge v Trgovski dom. Naj bode enkrat premarla naša dvorana.

Književnost.

»Vela«. — Vsebinske šeste številke: Dr. Matja Murko; + Karel Strekelj. Dr. Branko Drechsler; + Pop Šime Starčević. (Konec). Dr. Milko Brezigar; Konjunktura, kriza in depresija. (Konec). Dr. Ferdo pl. Šišić; Rleka i rlečko pitanje. (Konec). Dr. Josip Agnetto; Denar. Dr. Iv. Prija-

telj: Iz življenja kranjskega literata. (Konec). — (Pregled: Vprašalnik za »Vedno«). — Anketo o jezikovnem približevanju Jugoslovancem. — Filozofija: Dr. Iv. Žmavc: O znanstveni uredbi človeške družbe. K. O.: Šestdesetletnica nemškega učenjaka v Gorici. — Sociologija: A. O.: Socialna patologija. — Pedagogika: K. O.: Bistvo izobraževanja in njegov pomen za šolo (H kongresu v München-u). — Politika: A. O.: Dr. Johann Unver, Politik in Lander der Entwicklungslöhre. — Gospodarstvo: Dr. M. Brezigar: Mario Alberti, Il movimento dei prezzi e dei salari i. t. d.; F. V.: Zunanja trgovina Srbije. A. O.: Nemške velefinance. Delniške družbe v Nemčiji. Avstrijske finance. Bratovo ministerstvo.

Prva številka III. letnika izide tekom prosinca 1913.

»Veda« izhaja dvomesečno, obsega letno 36 pol in stane na leto 8 K (v obročnem primeru), dijakom enkratno 5 K.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Mirna. — Navedeno je že bilo v »Soči«, da se je za »Rdeči križ balkanskih držav« nabralo v Mirnu in Rupi 214 K 31 v.

Navajamo danes tudi imena darovalcev; darovali so: 20 K: Andrej Jakil; 15 K: Josip Pavletič; po 10 K: Ivan Drašček, Josip Marmolja, Edvard Praprotnik; po 6 K: Lipovž Ferdinand, Sandrin Ana; po 5 K: Jožef Blažič, Ivan Rojec, Slavica Vilhar; po 4 K: Ivan Beltram, Henrik Vuk, Uršič Peter, Faganeli Alojzija; po 3 K: Katarina Zavrtanek, Marušič Jožef; po 2 K: Mozetič Anton, Mozetič Josip, Budin Anton, Pahor Gabrijel, Beltram Josip, Ferdinand Nemec, Ferlat Hermenegild, Ferlat Anton, Tomšič Frančiška, Faganeli Miha, Urdih Karol, Čotar Andrej, Kraus Edvard, Frančiška Šmid; po 1 K: Peter Marušič, Povodnik, Klančič Ivan, Špacapan Marija, Male Andrej, Pavlin Krista, Švigelj Antonija, Frančeskin Andrej, Marica Urdih, Peter Ferfolja, Komidar Ivan, Tribušon Franc, Tomšič Ivan, Ferfolja Franc, Bril Ivana, Pahor Danilo, Marušič Anton, Vuk Ivan, Kogoj Silvij, Štefanija Kotnik, Jožef Jakil, Urša Batistič, Špacapan Leopold, Franc Jakil, Sinigoi Avgusta, 3 neimenovani; po 80 v.: Cotič Štefan; po 70 v.: Alojz Devetak, Fratik Katarina; po 60 v.: Pahor Anton, Turel Franc, Frandolič Andrej, Malič Terezija, Brumat Dominik, Bratkovič Anton, Pipan Karolina, Vuk Leopold, Ferfolja Jožefa, Marušič Karol, Grmek Marija, neimenovan; po 50 v.: Brumat Jožef, Afra Melzer, Bazilij Štanta, Mozetič Anton, Mozetič Marija, Pelicon Danijel, Ožbot Žino, Batistič, Leštan Ivan; po 40 v.: Budihna Marija, Budin Marija, Kosič Katarina, Podgornik Andrej, Klančič Franc, Leštan Ivan, Vuk Ivan, Ivana Saksida, Alojzija Cotič, Šandrin Antonija, Marušič Franc, Batistič Jožefa, Zavadlav Andrej, Klančič Marija, Kosič Josipina, Kogoj Karolina, Florenin Karol, Uršič Veronika; po 30 v.: Ferletič Andrej, Faganeli Alojz, Bril Frančiška, Pelicon Marija, Tomšič Marija, Marušič Katarina, Žigon Karol, Kogoj Jožefa, Vuk Vinco, Pahor Andrej, Frančeskin Jožef, Durcik Peter, Karol Pavletič; po 28 v.: Lutman Miha; po 24 v.: Pavlin Anton, Silič; po 20 v.: Katarina Špacapan, Krpan, Petajan Karolina, Rusjan Marija, Karol Tribušon, Karolina Tribušon, Marušič Andrej, Boškin Jožefa, Ferletič Alojz, Nemec Marija, Budin Jožef, Bavcon Ivan, 3 neimenovani, Štanta Katarina, Mozetič Marija, Roner Jožefa, Leštan Alojz, Tomažinčič Karolina, Dreosi Frančiška, Mozetič Ana, Pavletič, Batistič, Pavletič Ivo, Bavcon Ivan, Štefanija Petrovčič, Marija Pojavnik, Kokelj Jožefa, Buzin Frančiška, Cijan Franc, Frančeskin Elviri, Faganeli Ana, Edevšek Janez, Mozetič Angelj, Leštan Marija, Povodnik Jožefa, Povodnik Marija, Kovic Antonija, Kovic Anton, Kosič Terezija, Zorč Ana, Frančeskin Karol, Kogoj Franc, Cotič Ivan, Valentin Pahor; po 16 v.: Mozetič Marija; po 12 v.: Kolavčič Frančiška; po 10 v.: Uršič Ivanka, Bon Jožefa, Tušar Frančiška, Vuk Franc, Ferletič Ivan, Marušič Ivan, Angelo Štanta, Ožbot Leopolda, Marko Tura, Alojzija Vižintin, Marija Ož-

bot, Tomažič Antonija, Kogoj, Žigon; po 6 v.: Kolavčič Marija; po 4 v.: Tomšič; po 3 v.: Mozetič Miha, neimenovan. V gostilni Marušič nabral Henrik Vuk 6 K 50 v. — Hvala blagim darovalcem in nabiralkam!

V Št. Ferjanu je občinsko starešinstvo dovolilo za Rdeči križ jugoslovanskih balkanskih držav svoto 100 K.

Iz Kanalskega okraja

Iz Kanala, 29. nov. (Poroka.) Jutri dne 30. t. m. se poroči pri Sv. Luciji gospod c. k. deželni sodnik in predstojnik tukajšnje okrajne sodnije Matija Fabijan z gospodično Ljudmilo Gerželjevo.

Iz tolminskega okraja.

Pred predorom na Bukovem so začeli delati veliko zgradbo s strojem, ki bo gonil dim iz predora. Delo bo stalo baje pol milijona kron. Pri delu je uposlenih tudi več tujih delavcev.

Sokolski vestnik.

Češko Sokolstvo za ranjene Jugoslovane. — Kakor smo že naznanili, je izdala Č. O. S. poziv na češko Sokolstvo v svrhu nabiranja podpor za Jugoslovanske runde križe. Sama je darovala K 10.000 in dala na razpolago K 40.000. Češko Sokolstvo se je navdušeno odzvalo temu pozivu. Do sedaj se je nabralo K 203.435 in še vedno prihajajo od vseh strani darovi. Tako izpričuje Sokolstvo svoje bratstvo.

Gospodarske vesti.

Trgovine z jestvinami v Gorici bodo ob nedeljah do 22. t. m. odprte od 8. dop. do opoldne.

Živilski trg v Gorici. — V četrtek je bilo na živilskem trgu 460 glav goveje živine in 600 prešičev.

Koliko dolgova ima New-Jork? — Mestni dolg New-Jorka znaša 1.037.000.000 dolarjev. Nekoliko milijonov dolarjev več kakor ves narodni dolg Združenih Držav. New-Jork dolguje danes petkrat več, kakor mesta Philadelphia, Chicago in Boston skupaj.

V mestu New-Jork se postavi novo poslopje vsakih petnajst minut. Vsakih štirideset minut nastane tu nova korporacija. Vsake štiri minute se rodi v njem dete.

V New-Jorku je 26.000 tovarnarjev. V njihovih tovarnah se izdelata letno blaga v ceni 2.000.000.000 dolarjev.

Bosanski tobak se podraži s prihodnjim mesecem.

Kataster kraljestva Češkega šteje 170.127 podjetij.

Škodove tovarne v Plznu zvišajo svoj akcijski kapital iz 30 na 40 milijonov kron. K temu koraku je privedla pogodba škodovih tovarnen s Putilovskimi zavodi v Petrogradu in Nevskimi ladjedelnicami v Rusiji. Pogodba ima namen zidati nove ogromne livarne jekla in velekovarne v Rusiji in obenem se udeležiti škodovi zavodi s svojim kapitalom pri novi akcijski družbi, ki se jo ustanovi v Petrogradu. Akcijski kapital te družbe bo znašal približno 20 milijonov kron in škodovi zavodi imajo prevzeti od tega približno polovico.

Pri tem pa je nekaj posebnega. Sedaj je napetost med Rusijo in Avstrijo bila velika, vojna nevarnost precejšnja. Zgoditi bi se znalo, da bi škodovi topovi morili rusko vojaštvo in avstrijsko. Gotovo pa so akcionarji teh zavodov velepatriotični in podpora domovine.

Pražka občina izkazuje z dne 31. XII. 1911: imetja K 255.826.444'91, dolga K 212.201.485'20. K temu je prišteti asanačne dolgove v znesku K 23.817.074 in dolg električnih podjetij K 33.987.250'80. Praga ima tri plinarne, ki so cenjene na kron 6.221.529'54.

Podjetje Friderich Krupp, akcijska družba, izkazuje čistega dobička 29.728.819 mark. Letos se izplača 12% dividenda, lani 10%. Vse akcije so last Kruppove hčere.

Razne vesti.

Slovanske dijake pretepajo na Dunaju. — Sovražnost proti Jugoslovanom na Dunaju narašča. Osebnost varnost dijakov je ogrožena. Dva slovenska dijaka Birs-

in Golob sta se mirno sprehajala in govorila med seboj seveda slovensko. Kar so ju napadli nemški pasantje in pretepali do krvi. Deputacija dijakov je šla do dr. Gregorina, ki jim je obljubil pomoč.

Slovanski koncert v Petrogradu. — Petrograd, 28. novembra. Sinoči se je vršil v športni palači velik slovenski koncert na korist balkanskim ranjencem. Udeležilo se ga je nad 6000 oseb. Navzoča sta bila srbski in bulgarski poslanik. Uspeh koncerta je bil v moralnem in gmotnem oziru naravnost sijajen.

Von der Goltz-paša piše in govori in opominja svoje sorojake, naj se ne udajajo preveč misli, da so nepremagljivi. Pravi, da so Perzijani verovali v nepremagljivost svoje vojske in da dobe dedščino Friderika Velikega, ali prišel je Napoleon in jih pobil leta 1806. Francozi so še za Napoleona III. mislili, da so nepremagljivi, ali Nemci so jih razočarali pri Sedanu. Von der Goltz pa bi bil še lahko še dalje in bi bil rekel: da je tudi on veroval v nepremagljivost Turčije ali dogodki v vojni so ga razočarali. Pravi, da je on svetoval Mladoturkom, naj se pripravijo na boj z Bulgari, toda tega niso hoteli storiti in sedaj imajo take poraze. Zato svetuje Goltz Nemcem, naj bodo oprezní in naj ne verujejo na svojo nadmoč nad drugimi kakor so verovali Mladoturki v svojo nadmoč nad Bulgari.

Gledališče »Malibran« v Benetkah porušijo do tal dne 31. marca prihodnjega leta ter sezidajo na njem moderno gledališče. »Malibran« je bil sezidan leta 1671; sezidala ga je plemenitaška rodbina Grimani.

Iz Zagreba je šlo dosedaj na Balkan v podpornice namene K 74.749.39.

O Isi Boljetincu zopet poročajo, da je ujet, in da se nahaja v srbski oblasti. Raznesla se je vest, da Srbi hočejo Boljetinca ustreliti, toda srbska vlada razglasa, da ona ne misli na kaj takega, ker on se ni očitno uprl. Srbiji in ni proti njej organizoval nikakega ustanka.

Telefonska poročila.

Zadnje vesti.

Pogajanja.

Dunaj, 30. nov.: Glede pogajanj med balkansko zvezo in Turčijo, se poroča, da ugodno napredujejo. Vesti, prihajajoče iz Sofije, zatrjujejo, da bo morda že v ponedeljek podpisana premirna pogodba.

Turške vesti hočejo pa celo vedeti, da bo mirovna pogodba že danes podpisana.

O vsebini pogodbe se ni ničesar natančnejega znanega. Le po turških poročilih se da posneti, da hoče Turčija obdržati Odrin ter mejo, ki bi segala od Midije ob reki Ergeni, dalje ob reki Marici do Egejskega morja.

Hetzendorf v Bukarešti.

Bukarest, 30. nov.: Včeraj se je vršila pod predsedstvom ministrskega predsednika Majorescu dolga zaupna konferenca. Konferenca se je udeležil tudi vojni minister, šef rumunskega generalnega štaba in avstrijski armadni poveljnik Konrad von Hetzendorf. Konferenca je trajala do 2. ure po polnoči. Konrad v. Hetzendorf odpotuje še danes nazaj. Konferenci se pripisuje pomen.

Rumunija mobilizira?

Bukarešt, 30. nov.: Tukaj so se raznesle vesti o mobilizaciji 4. armadnega zbora.

Novi turški ministri.

Berlin, 30. nov.: Listi poročajo, da bo prevzel vodstvo zunanjega ministrstva Izmail Kemal. Finance prevzame Nazim Paša. Za vojnega ministra je določen Isa Boljetinac. (Toda ta poslednja vest se ne zdi povsem verjetna, ker se z druge strani poroča, da se Isa Boljetinac nahaja v srbskih zaporih.)

Bulgari zajeli 2 turški diviziji.

Sofija, 30. nov.: Bulgari so pri Kumozini zajeli nad 2 diviziji Turkov. Ta Bulgarska zmaga pod poveljstvom Teodorja Panova je sijajna; vzeli so Turkom 16 topov, več mitraljez, ujeli so turškega komandanta, z njim 252 častnikov in 8700 mož.

Ministrsko posvetovanje v Belgradu.

Belgrad, 30. nov.: Sinoči se je sestaj ministrski svet pod predsedstvom kralja. Svet je trajal pozno v noč.

Ukaz Izmail Kemal beja.

Rim, 30. nov.: Agencija Stephani poroča: Izmail Kemal bej, predsednik neodvisne Albanije je dal svojim podanikom v Draču in v Elbasanu, kateri mesti so Srbi zavzeli, ukaz, da naj se ne zoperstavljajo, ker je Albanija nevtralna država, katero bodo, če treba, ščitile evropske velesile.

Pogajanja napredujejo.

Berlin, 30. nov.: Sinočni turški ministrski svet je trajal pozno v noč. Minister zunanjih zadev Noradunghian je izjavil, ko je bilo posvetovanje končano, da mirovna pogodba še ni podpisana, toda pogajanja da jako ugodno napredujejo.

Mednarodni položaj.

London, 30. nov.: Majordom Churchill je na nekem političnem zborovanju izjavil, da je mednarodni položaj silno resen. Zlasti da se je nepričakovano poostri- lo razmerje med Avstrijo in Rusijo. Toda smatrat se mora, da bo vendar najti na obeh straneh toliko premišljenosti, previdnosti in dobre volje, da se posreči še ob 12 urj poravnati konflikt mirnim potom.

Srbske znamke za okupirane teritorije.

Belgrad, 30. nov.: Srbska vlada je izdala za okupirane teritorije in njih nove poštne urade znamke s sliko glavnih mest okupiranega ozemlja.

Srbske čete za bulgarsko bojišče.

Belgrad, 30. nov.: Z ozirom na poročila, ki prihajajo izpred Čataldže, je smatrala srbska vlada za potrebno, da na razpolago Bulgarom še vse čete in jih nemudoma odpošlje na bulgarsko bojišče. Vsled tega so dobile vse v Albaniji operirajoče srbske čete ukaz, da takoj odidejo pred Čataldžo.

Konciliantnost Zveze nasproti Turčiji.

Carigrad, 30. nov.: Turški listi trdijo, da se je Balkanska Zveza pokazala proti Turčiji jako konciliantno. Pravi se, da namerava prepustiti Turčiji Odrin in Dedeagač. Dalje se trdi, da je pripravljena Zveza priznati autonomijo Macedonije z glavnim mestom Solun. (Kar so pa seveda le pobožne želje Turkov.)

Ruski glas o položaju.

Petersburg, 30. nov.: V tukajšnjih državno-pravnih krogih se naglašja, da se položaj ne smatra za tako silno resen. Še vedno se vrše pogajanja med velekabineti, ki naj izravnaajo konflikt ter omogočijo mirno rešitev vprašanja.

Šole v Zemunu zapre.

Zemun, 30. nov.: Tukajšnje šole so zapre.

Tajfun na Filipinih.

Washington, 30. nov.: Na Filipinih je nastal 25. novembra (pretečeni ponedeljek) velikanski tajfun. Poroča se, da je prišlo 15.000 do 17.000 ljudi ob življenje.

Senzacionalna aretacija.

Lvov, 30. nov.: Oblast je aretirala bivšega državnega poslanca, voditelja ruskofilske stranke Dudikjeviča ter zasegla arhiv takozvane staroruske stranke z izgovorom, čes da se nahajajo v njem državni nevarne stvari.

Socialno-demokratski shodi prepovedani.

Praga, 30. nov.: Oblasti so prepovedale socialno-demokratske shode po Češki napovedane za danes in jutri, v svrhu, da se pečajo z bazelskimi mirovnimi manifestacijami.

Tudi se je odredilo konfisciranje vseh podatkov o bazelskem svetovnem socialno-demokratskem shodu.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gortici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič). Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

Fotograf A. Jerkič slikal boče odslej pri slabem, temnem vremenu in tudi zvečer pri električni svetilki »Jupiter«. — Senzacionalna novost, krasen umetniški efekt!

Slovenska silvila se pripravlja na ogled v danem in gospodam. — Režije obleke in kostuma po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Csergma št. 6, III. nad.

MODNO POROČILO

Zimska moda molči v zavijtu volnenih tkanin, karere so tako goste in volno pripravljene, da niti na misel ne pride, po čemur drugem želeči. — Pravzaprav modne tkanine, ki se rabijo za kostume so podobne v svoji vitkosti baržunu, samo da so napravljene popolnoma iz najfineše kakovosti.

Cibeline, Noppe, Weline, in pa friske tkanine kakor tudi „Whitney“ z bleđenimi valovčki, kakor Anglež pravi: „Warmth without weight“, toplota brez teže, so res idealne tkanine za mrzli letni čas.

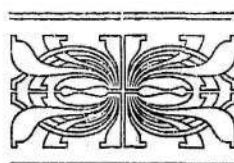
Posebno priljubljenost so si pridobile nekatere tkanine, katere so že od krojačev kakor od „šivilj“ protezirane in sicer Còtelea in Corduroy, kakor baržun z vrvicami seveda kot praktičen baržun je le berlinski (Berliner-Sammt).

Barve za zimsko dobo voli se najraje rujavo v vseh niancah, pepelnato preidoto v zeleno, megleno in krtova barva. Na vse te barve se prav dobro podajo okraski temno-vijolčnatega sukna itd.

Modni kostum iz volnenega blaga, gladko krilo opremljeno z dvema vrstama gumbov. — Paletot iz črnega sukna, ovratnik in rokavi z baržunom opremljen, Sontage kot okrasek. — Bluza iz svetlega sukna, rokavi z visokimi stulpami in vezenino kot kinč. — Bluza (Schossbluse) iz črnega tafta rever. s svitlo svilo in vezenino, rokavi z čipk. opremljeni volanom. — Plesna obleka iz belega tuša, krilo z tuniko iz vezenine, život opremljen gladek z navkriž položenim vložkom. — Družabna obleka iz črnega Liberty, krilo drapirano bluza z navkriž položenim vložkom in okrašena z belimi čipkami.

Promenadna obleka iz ševijola, krilo z drapirano tuniko, spodnji del krila je plisirani, gladek život s svilnatim ovratnikom. — Plastron s črno zaveznicco. — Promenadna obleka iz črnega baržuna okrašena s svetlo svilo in gumbami. — Promenadna obleka iz modnega sukna, gladko krilo, život iz črnega Liberty in z belim, z vezenino okrašenim plastronom. — Elegantna plesna obleka iz Changeaultafta, krilo z navkriž položeno tuniko, katera je okrašena z lepim vložkom, život iz enakega tafta, gornji del je opremljen z „Venise“ čipkami.

Vse vrste blaga letošnje mode, dobé se v naši trgovini:

Pregrad & Černetič v Gorici, „Trgovski Dom“.

VELIKA PRODAJA

v Trgovskem Domu v Gorici

Naznanjamo slav. občinstvu, da vsled preobložitve modnega blaga, prodajamo vse vrste blago pod normalno ceno.

Moško sukno,	rujavo	vrednost K 4—	sedaj K 2.45
"	"	modne barve	" " 6.20 " " 3.40
"	"	lep Kamgarn	" " 8.40 " " 4.65

 Veliko lepih vzorcev, kakor tudi ostankov malih in velikih, skoro za polovično ceno.

Žensko blago angl. imitacija		140 cm široko,	vrednost K 7.80	sedaj K 4.60
"	"	"	"	"
"	"	"	"	"
"	"	"	"	"
Nope, nova tkanina		132	" " 5.80	" " 3.15
Diagonal Kamgarn		135	" " 5.60	" " 3.40
Cibelin, modna barva		116	" " 4.20	" " 2.30
Brnsko sukno		116	" " 3.20	" " 1.95
"	"		110	" " 2.80 " " 1.56

Razven navedenih vrst se proda veliko vsakovrstnega blaga za ženske obleke iz pod ceno.

- Platno za perilo v celih kosih ali na meter, čudovito po ceni. -

Nadalje pride v prodajo še sledeče:

Odeje za postelje, garniture, koverta, zavese, preproge, žimnice, volna, bombaž za posteljuino.

Zimski robci, pleti, šerpe, pletene rute, maje, jopice, zimsko perilo.

Za moške in ženske: Blago za površne jope, (površnike) manteljne.

Žamet za obleke in bluže, svila za obleke in bluže, volneno blago za obleke in bluže.

Velika izbèr porhantov (forštajn), flanele itd.

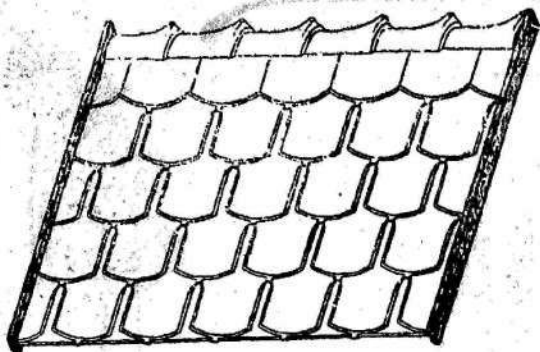
 Vse te vrste blaga kupi se le pri nas

v Trgovskem Domu v Gorici

po čudovito znižanih cenah

-- do novega leta! --

Patentovani sidro-strešniki

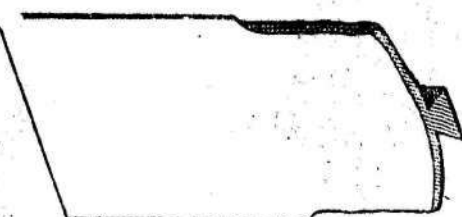
(Patent Anker Fa.)

Nova, viharju in dežju kljubujoča kritba. Najednostavnejše, najlažje in najcenejše strešno kritje. Ni potrebno ne privezovati, ne pribijati. Kritba skoraj dvojната, vsled tega varuje pred mrazom in vročino. — Sidro strešniki se pripravljajo iz najboljše tvarine na najnovejših strojih, na najpopolnejši način.

Glavni zastopnik za Gorisko, viliški in tolimski okraj ter za Kras:

tvrdka z železino **O. Zajec - Gorica,**

Gospodska ulica št. 7., telefon št. 107.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plomb. vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Udlikovana pekarija in sladničarna Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinnejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče nirskega in drugega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Kožni venci. — Našne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najboljše oekrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 35-8

Novost!

Dovtipi 1912

D. R. G. M. št. 526081.

Novoletne šaljive razglednice,

ki se jih še dosedaj ni videlo. Vsaka razglednica ima svoj dovtip. Nedosegljivo, humoristično in vzbuja senzacijo. Vsaka, tudi najmanjša pošiljatev je izbrana in vsaka razglednica v zavrtku.

Le mi imamo edino prodajo.

210 originalnih uzorcev proti vpošiljavi 75 vin.
25 komadov K 1-
50 " 1-75
100 " 3-
Povzetje stane 40 vin. več.

V plačilo se sprejme znamke vseh delov sveta.

Cenene in dobri dočure ure vseh vrst s

triletnim pisanim jamstvom kot:

Niklaste žepne ure K 4-20 boljša vrsta . . K 5-
srebrne ure 8-40 niklasti budniki . . 2-90
kuhinjske ure 3-20 ure s kuharico . . 8-50
ure z nihalom 8-50

pošilja prva tvornica ur

HANNS KONRAD,

c. kr. dvorni dobavitelj v Brtix-u

št. 1218 (Česko).

Glavni katalog s 4000 slikami se pošlje vsakomur na zahtevanje zastoj in pošt-nine prosto.

Razpošilja po povzetju ali proti naprej poslanem denarju. Nikak riziko! Zamenjava dovoljena ali pa se vrne denar.

Ni več raztrganih podplatov

odkar so izumili najnovejšo sredstvo za impregniranje in za prihranjenje podplatov.

UCIL.

Ucil odpira novi čas, čas prerodenja podplatov. Ucil omogoča 3 do 5-kratno večjo trpežnost podplatov kakor doslej.

Ucil napravi podplate nepremočljive in obvaruje pred vlažnostjo in sušo.

Ucil napravi, da so podplati elastični, da se jih da lahko kovati in da kljubujejo vsaki kislini.

Ucil vzdržuje čevlji več časa lepo obliko, ker ni treba tolikokrat popravljati.

Ucil ni leščilo ali mast, pač pa neka impregni-rana masa, ki ji ne škoduje ne zrak ne voda.

Zavržimo zastarelo neskrbnost, koji so bili podvrženi podplati!

Na podplatih je cela teža našega telesa, podplat je zmiraj v dotiki s tlakom, radi tega mora biti naša skrb ravno tako velika za podplat, kakor za kak drugi del čevlja.

Ali ste kdaj mislili na to?

Ako ste inteligentni in varčni, pozdravite to novo iznajdbo z veseljem, ker s tem prihranite najmanj 1/2 stroškov pri obutvi. Ugodna prilika je posebno sedaj, ko so cene jako visoke in ker je zadruga gorških čevljarjev bila prisiljena zvišati cene še za 10%.

Ucil naraven se prodaja v steklenicah dveh vrst in sicer:

za 25 parov podplatov za 10 parov podplatov

po K 1-60 po 80 vin.

GLAVNA ZALOGA ZA PRIMORSKO:

G. KLINC, Na Koru št. 9 - Via Ascoli št. 18.

Išče se za povsod agente in zastopnike

Pogoji jako ugodni. 480-12

Novost!

Stara, največja in najbolj vpeljana

kamnoseška obrt

na Spodnjem Štajerskem

se pod jako ugodnimi popoji

proda.

Slovenskim kamnosekom se nudi najlepša in gotova bo-dočnost.

Ponudbe pod „Kamnoseška obrt“ na upravništvo tega lista. 476-1

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori št. 5

se priporočala p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Zaloga istrskih vin

prodaja na debelo

od 56 litrov naprej. Cene konkurenčne.

Zaloga se nahaja v Gorici

v ulici Formica št. 1.

Za obila naročila se toplo priporoča

lastnik

479-19

Henrik Apollonio.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkeinega olja

prve vrste

najboljše tvrdke iz Istre, Dalmacije, Molise, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112

120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240

za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

pošilja poštine prosto na dom. Posodo se

ušča kupcu do popolne uporabe olja; po

uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga

miha in sveč.

Cene zmerne.

Hiša na prodaj

v sredini mesta — pod ugodnimi po-

goji; pripravna za malo trgovino. —

V njej se nahaja že več let tobakarna.

Naslov pove upravništvo. 475-2

Kdo želi potovati?

z najnovejšim predmetom brez konkurence. Ne zahteva se nikake znanosti. Dnevni zaslužek do 30 kron. Zahteva se lepo vedenje in znanje jezikov.

Vstop takoj ali po dogovoru.

Ponudbe naj se pošlje pod „Potnik 100“,

glavna pošta Gorica. 477-1

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek za vsaki stan, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da vdohi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ

Gorica, Travniki št. 5.

Česko posteljno perje po ceni

1 kg sivga perja K 2-; boljše vrste K 2-40, pol belo po K 3-60, belo K 4-80, prima za pernice K 6-; še boljše vrste K 7-20, boljše vrste K 8-40, najboljše in snežno-belo K 9-60.

Izgotovljene postelje iz gostega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga dobro napolnjena pernica ali blazina 180 cm dolga in 106 cm široka K 10, 12, 15, 18; 200 cm dolga in 140 cm široka K 13, 15, 18, 21. Blazine za pod glavo 80 cm dolge, 58 cm široke K 3, 3-50, 4-; 90 cm dolge in 70 cm široke K 4-50, 5-50, 6-; Neugajajoče se zamenja ali pa vrne denar! — Bogato ilustrovani katalog se pošlje vsakomur zastoj in franko.

Benedikt Sachscl, Lobes št. 983 pri Plznu (Česko).

Sedlarska delavnica

Ivan Kravos - Gorica

na Koru št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpre in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčgov za potovanje, istnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvce za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloge na knjižice obrestuje po 4 1/2%, vloge v tisknem računu po dogovoru.

v GORICI

— Delniška glavica K 8.000.000. —

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000 —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajovo, Split, Trst.